

SPOROČILO KOMISIJE**Smernice o uporabi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije**

(2022/C 123/02)

1. Uvod

1. Evropska unija temelji na pravni državi ⁽¹⁾. Spoštovanje pravne države je ena od vrednot, na katerih temelji Unija in ki so skupne vsem državam članicam, kot je določeno v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU) ter v preambulah PEU in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
2. Proračun Unije je eden glavnih instrumentov za izražanje načela solidarnosti (člen 2 PEU), ki je eno od temeljnih načel prava Unije in temelji na medsebojnem zaupanju med državami članicami, da bodo odgovorno uporabljale skupna sredstva iz proračuna Unije. Vendar to medsebojno zaupanje temelji na zavezi vsake od držav članic, da bo spoštovala obveznosti, ki jih ima na podlagi prava Evropske unije, in da bo trajno spoštovala vrednote iz člena 2 PEU, med katerimi je tudi vrednota pravne države. Spoštovanje vrednot iz člena 2 PEU s strani države članice je pogoj za uživanje vseh pravic, ki izhajajo iz uporabe Pogodb v zadevni državi članici ⁽²⁾.
3. Namen uredbe o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije ⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o pogojenosti) je zaščititi proračun Unije pred kršitvami načel pravne države, ki dovolj neposredno vplivajo ali pomenijo dovolj neposredno resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje ali zaščito finančnih interesov Unije. Uredba o pogojenosti je trajan instrument, ki presega meje danega večletnega finančnega okvira ⁽⁴⁾.
4. Namen teh smernic je pojasniti pet vidikov uredbe o pogojenosti: (i) pogoje za sprejetje ukrepov, (ii) razmerje med uredbo o pogojenosti in drugimi instrumenti, (iii) sorazmernost ukrepov, ki se predlagajo Svetu, (iv) postopek in postopek ocenjevanja ter (v) varstvo pravic končnih prejemnikov ali upravičencev.
5. Te smernice niso pravno zavezujoče in ne ustvarjajo ali spreminjajo pravic ali obveznosti glede na tiste iz PEU in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), finančne uredbe ⁽⁵⁾, uredbe o pogojenosti, uredbe o uradu OLAF ⁽⁶⁾, uredbe o EJT ⁽⁷⁾ ali drugih relevantnih aktov Unije, kot jih razlagata Sodišče in Splošno sodišče (v nadaljnjem besedilu: Sodišče Evropske unije ⁽⁸⁾).

⁽¹⁾ Glej sodbo z dne 23. aprila 1986, Les Verts/Parlament, C-294/83, ECLI:EU:C:1986:166, točka 23. Glej tudi sodbo z dne 20. aprila 2021, Republika/Il-Prim Ministru, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311, točke 61 do 65.

⁽²⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točki 126 in 129.

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (UL L 433I, 22.12.2020, str. 1).

⁽⁴⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 188.

⁽⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

⁽⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

⁽⁷⁾ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

⁽⁸⁾ Glej člen 19(1) PEU.

2. Pogoji za sprejetje ukrepov

6. Cilj uredbe o pogojenosti je zaščita proračuna Unije v primeru kršitev načel pravne države v državi članici. Uredba o pogojenosti določa vrsto pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za začetek postopka, ki ga določa.
7. Člen 4(1) uredbe o pogojenosti določa: „Kadar se v skladu s členom 6 ugotovi, da kršitve načel pravne države v državi članici dovolj neposredno vplivajo ali pomenijo dovolj neposredno resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije, se sprejmejo ustrezni ukrepi.“ V skladu s členom 4(2) se kršitve načel pravne države nanašajo na enega ali več primerov iz navedenega člena. Take kršitve spadajo na področje uporabe uredbe o pogojenosti.
8. Komisija začne postopek iz člena 6 uredbe o pogojenosti, če ugotovi, da so izpolnjeni pogoji iz člena 4. Sodišče je razsodilo, da so ti pogoji izpolnjeni le, če ima Komisija utemeljene razloge za domnevo, (i) da je bilo v državi članici kršeno vsaj eno od načel pravne države iz člena 2(a) uredbe o pogojenosti, (ii) da se navedena kršitev nanaša na vsaj enega od primerov, ki jih je mogoče pripisati organu države članice, ali vsaj eno ravnanje takih organov iz člena 4(2) navedene uredbe, če so ti primeri ali ravnanje relevantni za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali za zaščito finančnih interesov Unije, (iii) da zadevna kršitev dovolj neposredno vpliva ali pomeni dovolj neposredno resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna ali finančne interese, z resnično ⁽⁹⁾ ali dejansko povezavo med kršitvami in vplivi ali resnim tveganjem za vpliv ⁽¹⁰⁾. Če so pogoji iz člena 4 izpolnjeni, Komisija začne postopek, razen če meni, da bi lahko proračun Unije učinkoviteje zaščitila z drugimi postopki, določenimi v zakonodaji Unije. Ta postopek zagotavlja varstvo procesnih pravic zadevne države članice.
9. Komisija bo pri ocenjevanju primerov na podlagi uredbe o pogojenosti uporabila celovit, proaktiven, na tveganju temelječ in ciljno usmerjen pristop, katerega cilj je zagotoviti njeno učinkovito uporabo ter s tem zaščititi proračun Unije in finančne interese Unije.

2.1. Zadevne kršitve načel pravne države

10. Sodišče je pojasnilo, da člen 2(a) uredbe o pogojenosti določa, da se pojem „pravna država“, kot je opredeljen za namene uporabe navedene uredbe, razume ob upoštevanju drugih vrednot in načel Unije iz člena 2 PEU. Iz tega sledi, da se spoštovanje teh vrednot in načel – kolikor so del same opredelitve vrednote „pravne države“ iz člena 2 PEU ali, kot je razvidno iz drugega stavka navedenega člena, so tesno povezane z družbo, ki spoštuje pravno državo – lahko zahteva v okviru horizontalnega mehanizma pogojenosti, kakršen je tisti, ki je uveden z izpodbijano uredbo ⁽¹¹⁾.
11. Člen 2(a) uredbe o pogojenosti določa, zgolj za namene navedene uredbe, več načel, ki jih zajema in ki so najustreznejša glede na cilj navedene uredbe, ki je zaščititi proračun Unije ⁽¹²⁾. Namen navedene določbe ni izčrpana opredelitev pojma pravne države.
12. V zvezi s temeljnimi pravicami je Sodišče pojasnilo, da se nanje sklicuje le kot ponazoritev zahtev načela učinkovitega sodnega varstva. Nasprotno pa je načelo nediskriminacije del opredelitve same pravne države; jasno je, da za državo članico, za katero je značilna diskriminacija, ni mogoče šteti, da zagotavlja spoštovanje pravne države v smislu te skupne vrednote ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 165.

⁽¹⁰⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 288.

⁽¹¹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 154.

⁽¹²⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 227.

⁽¹³⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 229, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 324.

13. Uvodna izjava 15 uredbe o pogojenosti se nanaša na „posamezne kršitve“ in „kršitve, ki so razširjene ali so posledica ponavljajočih se praks ali opustitev javnih organov ali splošnih ukrepov, ki so jih sprejeli ti organi“. Uredba o pogojenosti se nanaša na posamezne in sistemske kršitve, ki so zajete, kolikor so pomembne za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali za zaščito finančnih interesov Unije. Komisija lahko tako ocenjuje ukrepe upravnih organov in njihove opustitve.
14. Namen člena 3 uredbe o pogojenosti je olajšati uporabo uredbe o pogojenosti z določitvijo seznama primerov, ki bi lahko kazali na kršitve načel pravne države ⁽¹⁴⁾. Ker je ta seznam zgolj okvirjen, so lahko v skladu z uredbo o pogojenosti pomembni drugi ukrepi, ravnanja ali opustitve javnih organov ali druge pravne okoliščine iz člena 4(1) Uredbe.
15. Sodišče je razsodilo, da obstaja *jasna povezava* med spoštovanjem vrednote pravne države na eni strani ter učinkovitim izvrševanjem proračuna Unije v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja in zaščito finančnih interesov Unije na drugi strani ⁽¹⁵⁾. Sodišče je dodalo, da so lahko dobro finančno poslovanje in finančni interesi resno ogroženi zaradi kršitev načel pravne države v državi članici, saj lahko te kršitve med drugim privedejo do tega, da ni zamčeno, da odhodki, ki se krijejo iz proračuna Unije, izpolnjujejo vse pogoje financiranja, ki jih določa pravo Unije ⁽¹⁶⁾.
16. Sodišče je razsodilo, da spoštovanja teh pogojev in ciljev financiranja, ki jim sledi Unija pri financiranju odhodkov, ni mogoče zagotoviti v celoti brez učinkovitega sodnega nadzora, namenjenega zagotavljanju skladnosti s pravom Unije; obstoj takega nadzora, tako v državah članicah kot tudi na ravni Unije, ki ga izvajajo neodvisna sodišča, je bistvo pravne države ⁽¹⁷⁾. To ne posega v zahtevo po dovolj neposredni povezavi s proračunom Unije.
17. Kršitve načel pravne države se nanašajo na enega ali več primerov ali ravnanj zadevnih javnih organov ali jih je mogoče pripisati takim organom, kolikor so relevantne za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali za zaščito finančnih interesov Unije ⁽¹⁸⁾.
18. Sodišče je razsodilo, da je tako relevantnost mogoče domnevati v zvezi z dejavnostmi organov iz točk (a) in (b) člena 4(2) uredbe o pogojenosti, in sicer organov, ki izvršujejo proračun Unije ter izvajajo finančni nadzor, spremljanje in revizijo ⁽¹⁹⁾.
19. V zvezi s preiskovalnimi službami in javnim tožilstvom je pravilno delovanje teh služb v skladu s točko (c) navedene določbe zajeto le v delu, v katerem se nanaša na kršitve prava EU v zvezi z izvrševanjem proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije. Enako velja za preprečevanje in sankcioniranje kršitev prava EU iz točke (e) s strani nacionalnih sodišč ali upravnih organov. Sodni nadzor iz točke (d) je zajet le v delu, v katerem se nanaša na ravnanje organov iz točk (a) do (c). Izterjava neupravičeno izplačanih sredstev iz točke (f) zajema le sredstva iz proračuna Unije, kar velja tudi za sodelovanje z uradom OLAF in EJT iz točke (g). Točka (h) se izrecno nanaša na vse druge primere ali ravnanja organov, ki so pomembni za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁴⁾ Seznam okvirnih kršitev načel pravne države je tudi v Prilogi I k smernicam.

⁽¹⁵⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 130, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 148.

⁽¹⁶⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 131, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 149.

⁽¹⁷⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 132, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 150.

⁽¹⁸⁾ Okvirni seznam teh specifičnih primerov je tudi v Prilogi I k smernicam.

⁽¹⁹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 143.

⁽²⁰⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 143.

20. Posledica tega razumevanja je, da bodo v zvezi z nacionalnimi organi, katerih dejavnosti so splošne in niso omejene na izvrševanje ali zaščito proračuna Unije, njihovo ravnanje ali primere, ki pomenijo kršitev načel pravne države, spadale na področje uporabe Uredbe le, kolikor je to pomembno za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali za zaščito finančnih interesov Unije.
21. Komisija ugotavlja, da je med temi specifičnimi primeri ali ravnanjem javnih organov neučinkovito ali nepravočasno sodelovanje z EJT ⁽²¹⁾ in uradom OLAF podlaga za ukrepanje v skladu z uredbo o pogojenosti. Kar zadeva EJT ⁽²²⁾, to sodelovanje vključuje obveznost pristojnih nacionalnih organov držav članic, ki sodelujejo v EJT, da aktivno pomagajo pri kazenskih preiskavah in pregonu EJT ⁽²³⁾ in jih podpirajo. Kar zadeva urad OLAF, to sodelovanje vključuje njegovo pravico ⁽²⁴⁾, da izvaja preglede in inšpekcije na kraju samem, pri čemer potrebuje pomoč za njihovo učinkovito izvajanje, ter da ima dostop do ustreznih informacij, podatkov in dokumentov, da se odloči, ali bo začel preiskavo, ali da preiskavo izvede učinkovito in brez nepotrebne odlašanja. Vključuje tudi povezane obveznosti zadevne države članice, vključno z naslednjim ⁽²⁵⁾: (i) da obvesti urad OLAF ⁽²⁶⁾, (ii) da uradu OLAF zagotovi pomoč, ki jo potrebuje za učinkovito izvedbo nalog v okviru take preiskave ⁽²⁷⁾, (iii) da sprejme ustrezne varnostne ukrepe, zlasti ukrepe za zaščito relevantnega dokaznega gradiva ⁽²⁸⁾, (iv) da sprejme ustrezne ukrepe na podlagi informacij, ki jih posreduje urad OLAF, preden urad OLAF sprejme odločitev o začetku preiskave ⁽²⁹⁾, ter (v) da zagotovi ustrezno in pravočasno nadaljnje ukrepanje na podlagi poročil in priporočil urada OLAF po zaključku njegovih preiskav in mu poroča o sprejetih ukrepih ⁽³⁰⁾.
22. Izpolnjevanje teh obveznosti s strani zadevne države članice je resnično bistveno za zagotovitev učinkovite zaščite finančnih interesov Unije. Komisija bo zato spremljala učinkovito in pravočasno sodelovanje z uradom OLAF v skladu z načeli iz člena 3 uredbe o pogojenosti. To je zlasti pomembno za države članice, ki niso vključene v okrepljeno sodelovanje v zvezi z EJT, saj je v teh državah članicah urad OLAF pristojen za preiskovanje domnevnih goljufij, korupcije ali drugih nezakonitih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. Poleg tega lahko sistematično pomanjkanje nadaljnega ukrepanja na podlagi priporočil urada OLAF pomeni, da ravnanje javnih organov predstavlja kršitev načel pravne države v skladu z uredbo o pogojenosti.
23. Člen 4(2)(h) zajema tudi vse druge primere ali ravnanja organov, ki so pomembni za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije. Sodišče je razsodilo, da je treba člen 4(2)(h) razlagati v povezavi s členom 4(1), ki je v samem jedru horizontalnega mehanizma pogojenosti, vzpostavljenega z navedeno uredbo ⁽³¹⁾. Sodišče je prav tako razsodilo, da člen 4(2) Uredbe o pogojenosti, zlasti njena točka (h), niti ne določa neizčrpnega seznama primerov, zajetih z mehanizmom pogojenosti, vzpostavljenim z izpodbijano uredbo, niti ni premalo natančen, da bi bil njen del ⁽³²⁾.
24. Primer ali ravnanje organov (ali opustitev s strani organov) v smislu člena 4(2)(h) uredbe o pogojenosti lahko na primer zajema pravilno delovanje organov, pristojnih za zemljiške knjige in povezan nadzor nad zakupom in/ali lastništvom kmetijskih zemljišč (vključno z ukrepi kazenskega pregona, kadar je to ustrezno), če sta zakup in/ali lastništvo pomembna za prejetje subvencij v okviru skupne kmetijske politike Unije.

⁽²¹⁾ Glej točko (g) odstavka 2 člena 4 uredbe o pogojenosti.

⁽²²⁾ Glej ustrezne določbe Uredbe Sveta (EU) 2017/1939, navedene zgoraj.

⁽²³⁾ To ne posega v obveznosti nesodelujočih držav članic, da v skladu z veljavnimi pravili Unije sodelujejo z EJT, kadar izvaja svoje pristojnosti v sodelujočih državah članicah in zahteva tako sodelovanje.

⁽²⁴⁾ V skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013, navedenimi zgoraj.

⁽²⁵⁾ Te obveznosti so določene v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013. Seznam v teh smernicah ni izčrpen.

⁽²⁶⁾ Člen 8 Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013.

⁽²⁷⁾ Člen 3 Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013.

⁽²⁸⁾ Člen 7(7) Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013.

⁽²⁹⁾ Člen 5(5) Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013.

⁽³⁰⁾ Člen 11(3) in (5) Uredbe (EU, Euratom) 883/2013.

⁽³¹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 294.

⁽³²⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 301, in sodbo Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 173.

25. Opozoriti je treba, da se uredba o pogojenosti uporablja za vsa sredstva EU. V zvezi s tem sta sozakonodajalca pojasnila tudi, da se lahko uredba o pogojenosti sproži, kadar ni zagotovljeno pravilno delovanje organov, ki izvajajo načrte za okrevanje in odpornost, v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2021/241 (v nadaljnjem besedilu: uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost) ⁽³³⁾. Sodišče je tudi pojasnilo, da se lahko uredba o pogojenosti nanaša tudi na kršitve načel pravne države, ki vplivajo na zbiranje lastnih sredstev Unije ⁽³⁴⁾.
- 2.2. *Vplivi na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije*
26. Da bi določeno ravnanje ali stanje spadalo na področje uporabe uredbe o pogojenosti, mora Komisija v skladu s členom 4(1) uredbe o pogojenosti ugotoviti kršitev načel pravne države in oceniti, ali ta kršitev (i) vpliva ali pomeni resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije, in sicer (ii) dovolj neposredno. Ta ocena se opravi za vsak primer posebej.
27. V skladu s prvim pogojem iz odstavka 24 (glej točko (i): „vpliva“) mora ugotovljena kršitev načel pravne države vplivati na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije.
28. Ta vpliv lahko vključuje, prvič, izvrševanje proračuna Unije na način, ki ni v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja, kot so določena v členu 317 PDEU in pravilih, sprejetih za izvrševanje proračuna Unije. Člen 2(59) finančne uredbe opredeljuje „dobro finančno poslovanje“ kot „izvrševanje proračuna v skladu z načeli gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti“. Členi 33 do 36 finančne uredbe podrobneje določajo pomen, področje uporabe in posledice teh načel.
29. Drugič, ta vpliv je mogoče ugotoviti tudi v zvezi s kršitvami načel pravne države, ki škodujejo zaščiti finančnih interesov Unije, ki je določena v členu 325 PDEU in relevantni sekundarni zakonodaji. Zlasti v skladu s členom 63(2) finančne uredbe to zajema vse zakonodajne, regulativne in upravne ukrepe, ki so med drugim namenjeni preprečevanju, odkrivanju in odpravljanju nepravilnosti in goljufij pri izvrševanju proračuna. „Finančni interesi Unije“ v skladu s členom 2(1) Uredbe št. 883/2013 vključujejo „prihodke, odhodke in sredstva, ki so vključena v proračun Evropske unije, kot tudi tista, ki so vključena v proračune institucij, organov, uradov in agencij, ter proračune, ki jih ti upravljajo in nadzirajo“. Poleg tega v skladu s sodno prakso Sodišča pojem „finančni interesi Unije“ v smislu člena 325(1) PDEU zajema tako prihodke v proračun Unije kot tudi odhodke, ki se krijejo iz njega ⁽³⁵⁾.
30. Poleg tega bo Komisija pri ugotavljanju obsega vpliva na proračun Unije ali finančne interese Unije ustrezno upoštevala merila, kot so narava, trajanje, resnost in obseg ugotovljenih kršitev načel pravne države, ki se lahko razlikujejo glede na značilnosti teh kršitev ⁽³⁶⁾. Tudi namen zadevne države članice, da preneha kršiti načela pravne države, vključno s stopnjo sodelovanja s Komisijo v skladu z uredbo o pogojenosti, je lahko med drugim pomemben za merjenje učinka, trajanja in obsega zadevne kršitve na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije ⁽³⁷⁾.

⁽³³⁾ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

⁽³⁴⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 186.

⁽³⁵⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 265, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 297.

⁽³⁶⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 331, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 361.

⁽³⁷⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 332.

31. V zvezi s stanjem, ko kršitve načel pravne države pomenijo resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije, je Sodišče ugotovilo, da bi bilo nezdržljivo z zahtevami dobrega finančnega poslovanja proračuna Unije in zaščite finančnih interesov Unije, če bi bilo sprejetje ustreznih ukrepov omejeno na primere dokazanih učinkov na to dobro finančno poslovanje ali finančne interese. Taka omejitev bi lahko ogrozila cilj Uredbe ⁽³⁸⁾. Preprečevanje učinkov iz člena 4(1) Uredbe je stalna in horizontalna zahteva finančne zakonodaje Unije ⁽³⁹⁾. „Resno tveganje“ se lahko ugotovi v primerih, ko je učinke zadevne kršitve načel pravne države kljub temu, da še niso dokazani, mogoče razumno predvideti, saj obstaja velika verjetnost, da bo prišlo do njih ⁽⁴⁰⁾. Zato je treba dokazati, da obstaja velika verjetnost nastanka tveganja v zvezi s primeri ali ravnanji organov iz člena 4(2) uredbe o pogojenosti. Če na primer nekaterih aktov nacionalnih organov, ki izvršujejo sredstva Unije prek javnih naročil ali zbirajo lastna sredstva Unije ali izvajajo finančni nadzor, spremljanje in revizijo sredstev Unije ali preiskujejo domnevne goljufije, korupcijo ali druge kršitve prava Unije pri izvrševanju sredstev ali prihodkov Unije, ni mogoče učinkovito pregledati s strani popolnoma neodvisnih sodišč, lahko to pomeni resno tveganje v zvezi s sredstvi in finančnimi interesi Unije.
32. Končno ni dovolj, da kršitev načel pravne države vpliva ali pomeni resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije. V skladu s členom 4(1) uredbe o pogojenosti bi morala biti kršitev načel pravne države dovolj neposredna (drugi pogoj v odstavku 24, glej točko (ii)).
33. V skladu s to zahtevo se je treba prepričati, da obstaja dovolj neposredna povezava med kršitvijo načel pravne države in njenim vplivom ali resnim tveganjem za vpliv na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije. Sodišče je menilo, da izraz „dovolj neposredno“ zahteva, da mora biti povezava med kršitvijo načel pravne države in vplivom ali tveganji za proračun Unije „resnična“ ali „dejanska“ ⁽⁴¹⁾. To pomeni, da se postopek iz Uredbe ne bi smel sprožiti v primerih, ko je povezava zgolj hipotetična, preveč negotova ali preveč nejasna.
3. **Razmerje med uredbo o pogojenosti in drugimi postopki, določenimi v zakonodaji unije**
34. Če Komisija meni, da ima utemeljene razloge za domnevo, da so pogoji za sprejetje ukrepov v skladu z uredbo o pogojenosti izpolnjeni, bo pred začetkom postopka proučila, ali so potrebni ustrezni ukrepi, tj. ali lahko proračun Unije učinkoviteje zaščiti z drugimi postopki, določenimi v zakonodaji Unije za zaščito proračuna Unije, kot je določeno v členu 6(1) uredbe o pogojenosti.
35. Finančna zakonodaja Unije in veljavna sektorska pravila dejansko že določajo druge postopke za zaščito proračuna Unije.
36. Finančna uredba na primer določa sistem za zgodnje odkrivanje in izključitev (EDES) ⁽⁴²⁾, ki Komisiji omogoča zgodnje odkrivanje oseb ali subjektov, ki predstavljajo tveganje za zaščito finančnih interesov Unije, in njihovo izključitev iz prejemanja sredstev iz proračuna Unije, če so izpolnjeni določeni pogoji.

⁽³⁸⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 262.

⁽³⁹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 266, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 298.

⁽⁴⁰⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 262.

⁽⁴¹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 288.

⁽⁴²⁾ Glej finančno uredbo, člen 135.

37. Poleg tega lahko Komisija odredi prekinitev ali začasno ustavitev plačil in državam članicam naloži finančne popravke ⁽⁴³⁾, če ne spoštujejo veljavnega prava in ne ščitijo finančnih interesov Unije pri izvrševanju proračuna Unije v okviru deljenega upravljanja ⁽⁴⁴⁾.
38. Komisija ima na podlagi uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost ter sporazumov o financiranju in posojilih, podpisanih v skladu z njo, pravico sorazmerno zmanjšati podporo in izterjati vse zneske, ki se dolgujejo proračunu Unije, v primerih goljufije, korupcije ali navzkrižja interesov, ki škodijo interesom Unije in ki jih države članice niso popravile. Poleg tega številni načrti za okrevanje in odpornost vključujejo ukrepe, ki so neposredno povezani z vprašanji pravne države, njihovo zadovoljivo izpolnjevanje pa je potrebno za sprostitev plačil v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost.
39. Vendar teh postopkov ni vedno mogoče sprožiti v zvezi s primeri kršitev načel pravne države, kot so našeta v členu 3 in členu 4(2) Uredbe o pogojenosti. V nekaterih primerih so lahko ukrepi iz uredbe o pogojenosti učinkovitejši za zaščito proračuna Unije kot postopki iz Uredbe (EU) 2021/1060 (uredba o skupnih določbah) ali Uredbe (EU) št. 1306/2013 ter od 1. januarja 2023 Uredbe (EU) 2021/2116, saj se slednje lahko začnejo izvajati le na podlagi specifičnih razlogov iz navedenih uredb ⁽⁴⁵⁾ in se lahko nanašajo le na odhodke, ki jih je država članica že prijavila Komisiji. Učinkovita uporaba in izvajanje Listine EU o temeljnih pravicah je na primer horizontalen omogočitveni pogoj v smislu člena 15 uredbe o skupnih določbah. Ta omogočitveni pogoj je predpogoj za uspešno in učinkovito izvajanje specifičnih ciljev programa. Če država članica ne izpolnjuje omogočitvenega pogoja, Komisija v skladu z uredbo o skupnih določbah ne povrne odhodkov, povezanih z operacijami, povezanimi z zadevnimi specifičnimi cilji, razen odhodkov, ki prispevajo k izpolnitvi ustreznega omogočitvenega pogoja. Ta ukrep se uporablja šele po tem, ko Komisija odobri zadevni program ali njegovo spremembo. V primerih kršitev načel pravne države v zvezi z Listino EU o temeljnih pravicah, ki vplivajo na izvajanje programa Unije, je lahko uredba o pogojenosti učinkovitejša, saj določa tudi možnost začasne ustavitve odobritve ali spremembe programa in posledično nadaljnje okrepitev zaščite proračuna Unije zahvaljujoč njenemu preventivnemu učinku.
40. Pri ugotavljanju, ali postopek, uveden z uredbo o pogojenosti, učinkoviteje štiti proračun Unije kot drugi postopki, bo Komisija na podlagi izvrševanja sektorske zakonodaje in brez poseganja v svoja pooblastila in obveznosti iz te zakonodaje upoštevala odprt sklop meril, ki se bodo uporabljala glede na posebne okoliščine vsakega primera. V nekaterih primerih bi lahko Komisija uredbo o pogojenosti uporabljala vzporedno ali po sprejetju sektorskih ali

⁽⁴³⁾ Glej finančno uredbo, člen 101(8), glej na primer člene 96, 97 in 104 Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah) (UL L 231, 30.6.2021, str. 159) in člen 52 Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (EC) No 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008 (UL L 347, 20.12.2013, str. 549).

⁽⁴⁴⁾ Glej finančno uredbo, člen 63(2), ter na primer člen 69(3) in člen 103 uredbe o skupnih določbah, člen 58 Uredbe (EU) št. 1306/2013 ter od 1. januarja 2023 člen 57 Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 187).

⁽⁴⁵⁾ Plačila se lahko prekinajo, če: (a) obstajajo dokazi o resni pomanjkljivosti, za katero niso bili sprejeti korektivni ukrepi, (b) mora Komisija izvesti dodatna preverjanja, kadar prejme informacijo, da bi lahko bili izdatki iz zahtevka za plačilo povezani z nepravilnostjo. Plačila se lahko začasno ustavijo, če: (a) država članica ni sprejela potrebnih ukrepov za razrešitev zadeve, zaradi katere je prišlo do prekinitve iz člena 96 uredbe o skupnih določbah, (b) obstaja resna pomanjkljivost, (c) so izdatki iz zahtevkov za plačilo povezani z nepravilnostjo, ki ni bila odpravljena, (d) obstaja obrazloženo mnenje Komisije v zvezi s postopkom za ugotavljanje kršitve iz člena 258 PDEU o zadevi, ki ogroža zakonitost in pravilnost odhodkov. Finančni popravki se izvedejo, če: (a) obstaja resna pomanjkljivost, ki ogroža podporo iz skladov, ki je že bila izplačana programu, (b) so izdatki, ki jih vsebujejo potrjeni obračuni, nepravilni, država članica pa tega ni odkrila in o tem ni poročala, (c) država članica ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 97, preden je Komisija začela postopek finančnih popravkov iz tega odstavka.

finančnih ukrepov, ki bi jih morda morala sprejeti, če bi uredba o pogojenosti učinkoviteje ščitila proračun Unije in finančne interese Unije, s čimer bi dokazala svojo dodano vrednost. V nasprotnem primeru dodana vrednost in učinkovitost uredbe kot splošnega in horizontalnega instrumenta, namenjenega zaščiti proračuna Unije in finančnih interesov Unije, ne bi imela praktičnih koristi.

41. Komisija meni, da se za določitev učinkovitosti zaščite, ki jo zagotavlja uredba o pogojenosti v primerjavi z drugimi obstoječimi instrumenti za zaščito finančnih interesov Unije, lahko uporabijo naslednja okvirna merila.
42. Prvo merilo se nanaša na obseg vpliva na proračun Unije in/ali na obseg tveganja, ki ga kršitev načel pravne države lahko pomeni za učinkovitost njenega dobrega finančnega poslovanja ali zaščito finančnih interesov Unije. Postopki na podlagi drugih finančnih pravil Unije se morda lahko uporabljajo le za specifične programe porabe in zato v nekaterih primerih morda ne bi bili dovolj za kršitve načel pravne države, ki so „razširjene ali so posledica ponavljajočih se praks ali opustitev javnih organov ali splošnih ukrepov, ki so jih sprejeli ti organi“ ⁽⁴⁶⁾. Do tega lahko pride tudi, kadar pri kršitvah načel pravne države obstaja resno tveganje, da bodo vplivale na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije, medtem ko bi se druga finančna pravila Unije lahko nanašala na že uresničene učinke na proračun Unije. Kadar na primer nacionalna zakonodaja omejuje kazensko odgovornost za goljufije ali korupcijo ali slabi pravni okvir za boj proti goljufijam in korupciji ali preprečevanje navzkrižja interesov, primeri goljufij, korupcije ali navzkrižja interesov morda niso učinkovito preiskani in preganjani, kar lahko povzroči resna tveganja za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije. Po enakem sklepanju lahko splošni zakoni, ki neodvisnim sodiščem preprečujejo učinkovit sodni nadzor nad odločitvami nacionalnih organov, ki v celoti ali delno upravljajo sredstva Unije, pomenijo tudi resno tveganje za dobro finančno poslovanje proračuna Unije. V takih primerih lahko Komisija sklene, da bi bila lahko uporaba uredbe o pogojenosti učinkovitejša od drugih instrumentov Unije.
43. Drugo pomembno merilo se nanaša na vrste pravnih sredstev, ki so na voljo, in njihovo primernost za različne primere. Uredba o pogojenosti določa številne možnosti za obravnavo posebnosti zadevne kršitve načel pravne države, ki se lahko uporabljajo kumulativno ⁽⁴⁷⁾. Če bi bila pravna sredstva, ki so na voljo v skladu z drugo zakonodajo Unije, manj primerna za obravnavo zadevne kršitve načel pravne države, bi se lahko uredba o pogojenosti štela za učinkovitejšo. Do takih primerov bi lahko prišlo, kadar bi bil ali bi lahko bil proračun Unije močno prizadet, na primer zaradi nacionalnega prava, ki preprečuje učinkovit sodni nadzor upravnih odločitev za izvrševanje proračuna Unije ali ovira predložitev relevantnih zadev Sodišču Evropske unije, ali zaradi pomanjkanja neodvisnosti nacionalnih sodišč. V takih primerih bi lahko ukrepi začasne ustavitve ali ukrepi prepovedi v skladu z uredbo o pogojenosti, naloženi kumulativno do odprave zadevne kršitve načel pravne države, učinkoviteje zaščitili proračun Unije, saj bi lahko preprečili negativne učinke na dobro finančno poslovanje proračuna Unije in finančne interese Unije. To bi lahko zajemalo primere, ko skupna finančna tveganja za proračun Unije in finančne interese Unije presegajo tveganja, ki jih je mogoče obravnavati z ukrepi, ki se nanašajo na specifičen program in so na voljo v okviru enega sektorskega instrumenta.
4. Ukrepi, ki bi jih lahko predlagala komisija – sorazmernost
44. V skladu s členom 5(3) uredbe o pogojenosti bo Komisija, ko se bo prepričala, da so pogoji za začetek uporabe uredbe o pogojenosti izpolnjeni, Svetu predlagala ukrepe, ki bodo sorazmerni ⁽⁴⁸⁾, tj. bodo primerni in potrebni za obravnavo ugotovljenih vprašanj in zaščito proračuna Unije ali finančnih interesov Unije, ne da bi presegali tisto, kar je potrebno za doseganje njihovega cilja.
45. Sodišče je razsodilo, da bi morali biti ukrepi v skladu s členom 5(3) uredbe strogo sorazmerni, tj. omejeni na tisto, kar je nujno potrebno glede na dejanski ali morebitni učinek kršitev načel pravne države na finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije ⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴⁶⁾ Glej uvodno izjavo 15 uredbe o pogojenosti.

⁽⁴⁷⁾ Glej člen 5 uredbe o pogojenosti.

⁽⁴⁸⁾ Glej člen 5(3) uredbe o pogojenosti.

⁽⁴⁹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 112.

46. V zvezi s tem bo Komisija ustrezno upoštevala naravo, trajanje, resnost in obseg zadevnih kršitev načel pravne države ⁽⁵⁰⁾. Ker ta merila pomagajo določiti obseg učinka, ki se lahko razlikuje glede na značilnosti ugotovljenih kršitev načel pravne države, njihova presoja vpliva na oceno sorazmernosti ukrepov ⁽⁵¹⁾. Čeprav ni mogoče vnaprej opredeliti in pretehtati vseh možnih vrst kršitev načel pravne države ter njihovega natančnega učinka na proračun Unije ali finančne interese Unije, bo Komisija na tej stopnji in v odsotnosti izkušenj z uporabo uredbe o pogojenosti proučila spodnje elemente glede na vsako od teh značilnosti.
47. Kar zadeva naravo kršitve, so vse kršitve načel pravne države pomembne za uporabo uredbe o pogojenosti, če vplivajo ali bi lahko resno vplivale na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije. Vendar imajo primeri iz člena 3 uredbe o pogojenosti poseben pomen, saj so v njem izrecno navedeni. To pa še ne pomeni, da se bodo druge kršitve načel pravne države, ki so podobne narave, šteje za manj pomembne. Komisija bo v svoji oceni ustrezno upoštevala tudi druge značilnosti kršitve načel pravne države, na primer, ali je neločljivo ali tesno povezana s postopkom, v katerem zadevna država članica uporablja sredstva Unije (na primer v primerih nepravilnega delovanja javnih organov, ki odločajo o dodelitvi nepovratnih sredstev ali pogodb, ki se financirajo iz proračuna Unije), pri čemer je lahko vpliv na proračun Unije ali finančne interese Unije še posebej velik.
48. Kar zadeva trajanje, je verjetno, da dlje ko traja kršitev načel pravne države ali bolj ko se ponavlja, tem bolj bo na splošno negativno vplivala ali pomenila resno tveganje za vpliv na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije. Zato bo ta sklep vplival tudi na oceno Komisije o sorazmernosti ukrepov, ki jih lahko predlaga.
49. Kar zadeva resnost kršitve načel pravne države, Komisija meni, da bi bilo treba, kadar ena ali več kršitev načel pravne države zadeva pomembne dele javnega sektorja države članice, kot sta zakonodajna veja in/ali sodstvo, kar bi lahko negativno vplivalo na upravljanje proračuna Unije s strani nacionalnih organov, ali kadar so kršitve načel pravne države sistemske ali razširjene, te dejavnike upoštevati v zvezi s sorazmernostjo ukrepov. Kar zadeva obseg kršitve načel pravne države, Komisija meni, da se lahko v primeru, da taka kršitev vpliva ali bi lahko vplivala na več programov ali sredstev Unije, lahko pričakuje, da bo njen vpliv na proračun Unije ali finančne interese Unije znaten. Na splošno se resnost kršitve načel pravne države iz uredbe o pogojenosti običajno odraža v resnosti njenega dejanskega ali potencialnega vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije.
50. Komisija meni, da lahko kumulativna prisotnost ali odsotnost zgoraj navedenih elementov, obravnavanih glede na dejanski ali potencialni učinek zadevne kršitve načel pravne države na proračun Unije ali na zaščito finančnih interesov Unije, usmerja oceno sorazmernosti ukrepov, ki se predlagajo v skladu z uredbo. Zato lahko sistemska kršitev načel pravne države, ki kumulativno in/ali v daljšem obdobju vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije, upraviči predlaganje ukrepov, ki imajo znatne finančne posledice za zadevno državo članico.
51. Poleg teh elementov lahko Komisija upošteva tudi druge dejavnike, zlasti namero države članice, da preneha kršiti načela pravne države, stopnjo sodelovanja zadevne države članice ⁽⁵²⁾ ali njeno zavrnitev lojalnega sodelovanja s Komisijo v okviru postopkov v skladu z uredbo o pogojenosti ali morebitno nadaljevanje ali ponavljanje podobnih kršitev načel pravne države kljub prejšnjim priporočilom ali predlogom ukrepov s strani Komisije.

⁽⁵⁰⁾ Glej člen 5(3) uredbe o pogojenosti.

⁽⁵¹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 331, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 361.

⁽⁵²⁾ Glej uvodno izjavo 18 uredbe o pogojenosti.

Namen in stopnja sodelovanja države članice sta pomembna tudi za določitev trajanja in obsega kršitve načel pravne države ⁽⁵³⁾. Komisija bo pri obravnavi teh dejavnikov zagotovila objektivno in nepristransko oceno.

52. Uredba o pogojenosti določa, da so ukrepi, kolikor je to mogoče, usmerjeni v „ukrepe Unije, na katere vplivajo kršitve“ ⁽⁵⁴⁾. Komisija bo v svojem predlogu navedla specifične programe ali sredstva, na katere vplivajo kršitve načel pravne države ali na katere bi lahko vplivale, ter po možnosti predlagala ukrepe, usmerjene v te programe ali sredstva. Vendar pa v primerih, ko to ni mogoče, tudi v primerih, ko kršitev načel pravne države vpliva na zbiranje lastnih sredstev Unije, uredba o pogojenosti omogoča sprejetje ukrepov v zvezi z ukrepi Unije, na katere kršitev načel pravne države ne vpliva. Sodišče je razsodilo, da bi se to lahko nanašalo na primere, v katerih ti ukrepi ne morejo biti ⁽⁵⁵⁾ ali ne morejo biti več ciljno usmerjeni ali so lahko usmerjeni le nezadostno, da bi se dosegel cilj uredbe o pogojenosti, ki je zagotoviti zaščito celotnega proračuna Unije, zaradi česar so ti ukrepi potrebni za doseg tega cilja ⁽⁵⁶⁾. V nasprotnem primeru uredba o pogojenosti ne bi mogla doseči svojega cilja. Poleg tega bo Komisija v primerih, ko se uredba o pogojenosti uporablja dodatno ali naknadno glede na drugo zakonodajo Unije, upoštevala splošni učinek ukrepov za zagotovitev spoštovanja načela sorazmernosti.
53. Komisija mora pri oceni sorazmernosti predlaganih ukrepov v skladu s členom 6(8) uredbe o pogojenosti upoštevati tudi vire, ki se uporabljajo za ugotavljanje kršitev načel pravne države, kot so navedeni v oddelku 5.2 teh smernic.

5. Postopek in metodologija postopka ocenjevanja

5.1. Predhodna ocena Komisije

54. Za opredelitev in oceno kršitev načel pravne države v skladu z uredbo o pogojenosti bo Komisija za vsak primer posebej izvedla temeljito kvalitativno oceno, pri čemer bo ustrezno upoštevala posebne okoliščine in ozadje, ki bodo temeljili na načelih in značilnostih metodologije iz naslednjih odstavkov teh smernic.
55. Komisija bo svojo oceno izvedla objektivno, nepristransko in pravično ⁽⁵⁷⁾.
56. Zaradi objektivnosti mora ocena temeljiti na dejanskih dejstvih ali dokazih, ki jih ima Komisija na voljo. Poleg različnih stikov med Komisijo, drugimi organi in državami članicami člen 6(4) uredbe o pogojenosti pojasnjuje tudi, da lahko Komisija zahteva dodatne informacije, potrebne za izvedbo ocene, in da bo to storila, če bo menila, da je to primerno. Zahteva lahko na primer dodatne informacije, katerih namen je potrditi izpolnjevanje pogojev za uporabo uredbe o pogojenosti, oceniti obseg vpliva na proračun Unije ali zaščito finančnih interesov Unije (ali tveganje za vpliv) ali podrobneje oceniti morebitne popravne ukrepe, ki jih je država članica sprejela ali jih namerava sprejeti. Glede na to, da je eden od ključnih ciljev uredbe o pogojenosti, da se uporabi kot preventivno orodje za zaščito proračuna Unije in finančnih interesov Unije, si Komisija prizadeva zagotoviti lojalni dialog in sodelovanje z zadevno državo članico, pri čemer poskrbi za ustrezno hitrost postopka.
57. Nepristranskost pri oceni primerov na podlagi uredbe o pogojenosti pomeni enako obravnavo med državami članicami. Člen 4(2) PEU prav tako določa, da Unija spoštuje enakost držav članic pred Pogodbama. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča Evropske unije to pomeni predvsem, da se primerljivi primeri ne smejo obravnavati različno in da se različni primeri ne smejo obravnavati enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena ⁽⁵⁸⁾ na podlagi posebnih okoliščin, ki so značilne za vsako konkretno situacijo. Čeprav mora Komisija pri svojih presojah upoštevati posebnosti pravnega sistema zadevne države članice in diskrecijsko pravico, ki jo ima

⁽⁵³⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 332.

⁽⁵⁴⁾ Glej člen 5(3) uredbe o pogojenosti.

⁽⁵⁵⁾ Na primer v primerih, ko bo vpliv kršitve načel pravne države ugotovljen za prihodke proračuna Unije.

⁽⁵⁶⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 275.

⁽⁵⁷⁾ Glej uvodno izjavo 16 uredbe o pogojenosti.

⁽⁵⁸⁾ Glej med drugim sodbo z dne 20. septembra 1988, Kraljevina Španija/Svet Evropskih skupnosti, 203/86, ECLI:EU:C:1988:420, točka 25. Za novejšo sodno prakso glej sodbo z dne 8 oktobra 2020, FT/Universitatea „Lucian Blaga“ Sibiu in drugi, C-644/19, ECLI:EU:C:2020:810, točka 44.

pri izvajanju načel pravne države, to ne pomeni, da se lahko obveznosti glede rezultata, ki ga je treba doseči, med državami članicami razlikujejo. Sodišče je razsodilo, da je treba spoštovanje načela pravne države ocenjevati na podlagi notnih meril in da je vsebina načel pravne države jasna, določa jasne in natančne zavezujoče obveznosti glede rezultata ter je državam članicam dobro znana ⁽⁵⁹⁾. Sodišče je razsodilo, da lahko države članice dovolj natančno določijo bistveno vsebino in zahteve, ki izhajajo iz vsakega od načel iz člena 2(a) Uredbe ⁽⁶⁰⁾.

58. Kar zadeva pravičnost ocene v skladu z uredbo o pogojenosti, Komisija meni, da ta vključuje celovit pregled nad vsemi obravnavanimi okoliščinami, da se ugotovijo kršitve načel pravne države, ki so pomembne v skladu z uredbo o pogojenosti.
59. Službe Komisije bodo najprej preverile, ali se zadevni viri sklicujejo na že ugotovljeno kršitev načel pravne države ali, če ta ni bila ugotovljena, ali obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da je prišlo do take kršitve načel pravne države. V ta namen Komisija meni, da so pravnomočne sodbe Sodišča Evropske unije dokončne. Preverila bo, ali se ta kršitev načel pravne države nanaša na primer ali ravnanje organov, ki je relevantno za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali za zaščito finančnih interesov Unije, kot je določeno v členu 4(1) in (2) Uredbe.
60. Drugič, ker zgolj ugotovitev, da gre za kršitev načel pravne države, ne zadostuje za sprožitev uredbe o pogojenosti, bodo službe Komisije ob upoštevanju meril, analiziranih v oddelku 2.2 teh smernic, ocenile, ali kršitev načel pravne države vpliva ali pomeni resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije. Komisija bo posebno pozornost namenila popravnim ukrepom ali drugim pravnim sredstvom, ki jih je že sprejela v podobnih zadevah v okviru postopkov iz oddelka 3 zgoraj, ali drugim postopkom prava Unije, če so bili povezani s primeri, ki so značilni za kršitve načel pravne države v skladu z uredbo o pogojenosti.
61. Službe Komisije bodo nazadnje ocenile, ali je ugotovljena kršitev načel pravne države dovolj neposredno povezana z vplivi na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali finančne interese Unije. V ta namen Komisija meni, da so pravnomočne sodbe Sodišča Evropske unije in prejšnji korektivni ukrepi ali druga pravna sredstva, ki jih je že sprejela v podobnih zadevah v okviru postopkov iz oddelka 3 zgoraj, še posebej pomembni.

5.2. Viri informacij

62. Komisija si prizadeva skrbno in temeljito oceniti vprašanja, pomembna za uporabo uredbe o pogojenosti, in sicer na podlagi širokega nabora dokazov, če je to pomembno za izpolnitev pogojev za uporabo uredbe o pogojenosti. Razpon in obseg dokazov se bosta obravnavala na podlagi vsebine vsake zadeve, pri čemer se bodo upoštevale vse ustrezne okoliščine. Komisija bo zagotovila, da so informacije, ki jih uporablja, ustrezne in da so viri teh informacij zanesljivi.

5.2.1. Splošni viri informacij

63. Komisija si bo prizadevala, da bi uporabila več virov za ugotavljanje, navzkrižno preverjanje in oceno zadevnih kršitev načel pravne države, da bi sprejela lastne sklepe o tem, ali so pogoji iz Uredbe izpolnjeni. V uvodni izjavi 16 uredbe o pogojenosti so navedeni posebni viri, kot so „sodb[e] Sodišča Evropske unije, poročil[a] Računskega sodišča, informacij[e] Komisije iz letnega poročila o stanju pravne države in pregleda stanja na področju pravosodja v EU, poročil[a] Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) in informacij[e] Evropskega javnega tožilstva (EJT),

⁽⁵⁹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točki 233 in 235, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točki 265 in 283.

⁽⁶⁰⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 240.

kot je ustrezno, ter sklepi in priporočil[a] ustreznih mednarodnih organizacij in mrež, vključno z organi Sveta Evrope, kot sta Skupina držav proti korupciji Sveta Evrope (GRECO) in Beneška komisija, zlasti z njenim seznamom meril za pravno državo, ter evropskih mrež vrhovnih sodišč in sodnih svetov“.

64. Poleg navedenih virov, ki nimajo posebne ali absolutne dokazne moči, bo Komisija po potrebi upoštevala tudi druge ustrezne informacije. Te lahko na primer vključujejo letna poročila Komisije o „zaščiti finančnih interesov Evropske unije – boj proti goljufijam“ („poročila PIF“) in z njimi povezane letne resolucije Evropskega parlamenta, informacije, na katerih so temeljila ustrezna poročila Komisije, urada OLAF in Evropskega javnega tožilstva, informacije iz revizijskih poročil služb Komisije ter informacije, prejete od nacionalnih organov in deležnikov, ter druge javno dostopne informacije, kot so sodbe nacionalnih sodišč ali odločitve nacionalnih organov.
65. Komisija ima tudi možnost neposrednega stika z drugimi organi in priznanimi institucijami, kot je nacionalna služba za usklajevanje boja proti goljufijam (AFCOS). Čeprav je v uvodni izjavi 16 uredbe o pogojenosti navedeno, da bi se Komisija „lahko posvetovala z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Beneško komisijo, če je to potrebno za pripravo temeljite kvalitativne ocene“, možnost takih posvetovanj ni omejena samo na ta organa, Komisija pa se bo za ugotavljanje kršitev načel pravne države in izboljšanje ocene zadev v skladu z uredbo o pogojenosti obrnila na katero koli institucijo ali organ, za katere se ji bo to zdelo potrebno.

5.2.2. Pritožbe

66. Drug dragocen vir informacij so predložene utemeljene pritožbe tretjih oseb, ki bi lahko bile seznanjene z ustreznimi informacijami in dokazi o kršitvah načel pravne države, ki bi lahko dovolj neposredno vplivale ali pomenile dovolj neposredno resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije.
67. Uredba o pogojenosti kot proračunsko orodje ne zagotavlja pravnih sredstev ali pravic do pravnega varstva, ki bi jih uveljavljal pritožnik ⁽⁶¹⁾. Pritožniki, ki uveljavljajo popravne ukrepe, naslovljene nanje, vključno z odškodnino, jih ne morejo pridobiti od Komisije, temveč lahko razmislijo o vložitvi pritožb pri nacionalnih organih ali tožb pri nacionalnih sodiščih. Evropska unija omogoča vlaganje pritožb na ravni EU. Zlasti v primeru države članice, ki ne ravna v skladu s pravom Unije, lahko Komisiji prijavi kršitev vsak državljan, podjetje ali drug deležnik ⁽⁶²⁾.
68. Službe Komisije bodo po prejemu pritožbe v zvezi z uredbo o pogojenosti ocenile, ali vsebuje utemeljene informacije in dokaze, ki jih lahko Komisija uporabi za svojo oceno v skladu z uredbo o pogojenosti. V zvezi s tem je treba opozoriti, da pritožbe, ki se nanašajo na kršitve načel pravne države brez navedbe vpliva, ki ga lahko imajo, ali tveganj, ki jih lahko pomenijo za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali za zaščito finančnih interesov Unije, ne bodo zadostovale, da bi se štel, da so pogoji iz Uredbe izpolnjeni, razen če Komisija ta učinek ali ta tveganja ugotovi iz dodatnih pritožbenih razlogov. Glede na okoliščine posameznega primera lahko službe Komisije pritožnika pozovejo, naj v določenem roku predloži dodatne informacije za utemeljitev pritožbe. Če dodatne informacije v določenem roku ne bodo predložene, bo Komisija vodila evidenco predloženih informacij, vendar ni nujno, da bo sprejela nadaljnje ukrepe v zvezi s pritožbo.
69. Kadar so predložene informacije dovolj utemeljene in upoštevne za namene ocene Komisije, lahko službe Komisije po potrebi zahtevajo dodatne informacije ali dokaze. Če službe Komisije menijo, da je to primerno, se lahko tudi sestanejo s pritožnikom ali njegovimi zastopniki, da bi pojasnile trditve in razpravljale o posebnih vprašanjih,

⁽⁶¹⁾ To ne posega v varstvo zakonitih pravic končnih prejemnikov in upravičencev do sredstev Unije v skladu z uredbo o pogojenosti, glej oddelek 6 v nadaljevanju.

⁽⁶²⁾ Seznam teh drugih virov, vključno z obrazcem za pritožbo zaradi kršitve prava Unije, je na voljo na https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_sl.

povezanih s pritožbo. Službe Komisije se lahko v skladu s členom 6(4) uredbe o pogojenosti v zvezi z informacijami, ki jih je predložil pritožnik, obrnejo tudi na druge organe ali institucije, da potrdijo ali dopolnijo njegove informacije in dokaze.

70. Komisija si bo prizadevala obvestiti pritožnike o ukrepih, ki jih namerava sprejeti v zvezi s pritožbo, v okvirnem roku [prim. osem mesecev] od prejema pritožbe. Vendar je to odvisno od okoliščin posameznega primera, zlasti pa od tega, ali je Komisija od pritožnika prejela zadostne informacije. Če se Komisija odloči začeti postopek iz člena 6 uredbe o pogojenosti in Svetu predlagati ustrezne ukrepe, načeloma obvesti pritožnika (1) po tem, ko državi članici pošlje uradno obvestilo, in (2) potem, ko Svetu pošlje svoj predlog.
71. Za lažje vlaganje pritožb v skladu z uredbo o pogojenosti je Komisija v okviru svoje osrednje finančne službe Generalnega direktorata za proračun vzpostavila namenski poštni predal BUDG-CONDITIONALITY-REGIME-COMPLAINTS@ec.europa.eu, prek katerega lahko tretje osebe Komisijo opozorijo na domnevne kršitve načel pravne države, ki se nanašajo na uredbo o pogojevanju. V Prilogi II k Smernicam so navedene informacije, ki se lahko podajo pri vzpostavitvi stika s Komisijo, in priporočeni obrazec, ki se lahko uporabi za vložitev takih pritožb. Če ni dogovorjeno drugače, bo identiteta pritožnika strogo zaupna, Komisija pa bo zagotovila, da se bodo spoštovala pravila iz Direktive (EU) 2019/1937 ⁽⁶³⁾.

5.2.3. Predhodni stiki z zadevno državo članico

72. Komisija lahko stopi v stik z zadevno državo članico, preden pošlje pisno uradno obvestilo v skladu s členom 6(1) uredbe o pogojenosti, če je to potrebno za njeno predhodno oceno. Če torej Komisija po pritožbi ali na podlagi katerih koli drugih zbranih informacij še ne more ugotoviti, ali ima utemeljene razloge za domnevo, da so pogoji iz člena 4 Uredbe izpolnjeni, bi morala imeti možnost, da v razumnem in primernem roku stopi v stik z zadevno državo članico, da bi zbrala informacije ali pojasnila, ki jih morda potrebuje. Država članica lahko isti rok izkoristi za rešitev zadeve.
73. V takih primerih si bo Komisija prizadevala za odprt dialog z zadevno državo članico, da bi omogočila okrepljeno sodelovanje in po možnosti obravnavala pomisleke v zgodnji fazi. Ta pristop odraža tudi načelo lojalnega sodelovanja, kot je določeno v členu 4(3) PEU, in dejstvo, da je eden od ključnih ciljev uredbe o pogojenosti preprečevanje. Kadar Komisija od države članice zahteva prva pisna pojasnila, določi roke, ki bodo upoštevali obseg in zapletenost zahtevanih pojasnil.
74. Če se zadevna država članica ne odzove ali ne sodeluje v roku, ki ga določi Komisija, bo Komisija brez odlašanja dokončala svojo predhodno oceno na podlagi informacij, ki jih ima na voljo.
75. Komisija bo med predhodnimi stiki z državami članicami, kadar se bodo ti šteli za potrebne, za vse države članice uporabljala enaka načela objektivnosti, nepristranskosti in pravičnosti, kot jih bo uporabljala med celotnim postopkom in oceno.

5.3. Formalni postopek v skladu s členom 6 uredbe o pogojenosti

76. Kadar Komisija ugotovi, da ima utemeljene razloge za domnevo, da so pogoji za sprejetje ukrepov v skladu z uredbo o pogojenosti izpolnjeni, in da z drugimi postopki, določenimi v zakonodaji Unije, ne bi mogla učinkoviteje zaščititi proračuna Unije, zadevni državi članici pošlje pisno uradno obvestilo, v katerem navede dejansko stanje in posebne razloge, na katerih temeljijo njene ugotovitve, ter začne postopek na podlagi člena 6 uredbe o pogojenosti (v nadaljnjem besedilu: postopek).

⁽⁶³⁾ Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije (UL L 305, 26.11.2019, str. 17).

77. Zadevna država članica bi morala zagotoviti zahtevane informacije in lahko predlaga ali sprejme popravne ukrepe za obravnavo ugotovitev Komisije iz pisnega uradnega obvestila ali zahteve za pripombe v skladu s členom 6(7) uredbe o pogojenosti v roku, ki ga določi Komisija in ki ni krajši od enega meseca niti daljši od treh mesecev od datuma uradnega obvestila ali zahteve za pripombe ⁽⁶⁴⁾. Če Komisija po izmenjavah iz člena 6(1) do (7) uredbe o pogojenosti ugotovi, da so pogoji za uporabo uredbe o pogojenosti izpolnjeni, in meni, da morebitni ponujeni popravni ukrepi niso ustrezni, bo Svetu predlagala sprejetje ukrepov za zaščito proračuna Unije ali finančnih interesov Unije.
78. Pri odločanju, ali bo predlagala ukrepe, bo Komisija ustrezno ocenila prejete informacije in morebitne pripombe zadevne države članice med celotnim postopkom ⁽⁶⁵⁾ ter ustreznost vseh popravnih ukrepov, predlaganih med postopkom. Komisija se bo pri oceni ukrepov, ki bi jih lahko predlagala, oprla tudi na vse informacije, zbrane v okviru morebitnih predhodnih stikov z zadevno državo članico, po potrebi tudi pred začetkom postopka, ter na vse ustrezne informacije iz razpoložljivih virov, vključno z odločitvami, sklepi in priporočili institucij in organov Unije, drugih ustreznih mednarodnih organizacij in drugih priznanih institucij.
79. Postopek bo ob zagotavljanju procesnih pravic zadevne države članice potekal tudi v skladu z načeli objektivnosti, nediskriminacije in enakega obravnavanja zadevne države članice ter v skladu z nepristranskim pristopom, ki temelji na dokazih ⁽⁶⁶⁾. Komisija se je v skladu z uvodno izjavo 23 uredbe o pogojenosti zavezala, da bo čim boljše izkoristila svoje pravice iz člena 237 PDEU in Poslovnika Sveta ⁽⁶⁷⁾, da bi zagotovila, da Svet pravočasno sprejme sklep o predlogu ukrepov ⁽⁶⁸⁾.
- 5.4. *Postopek za odpravo ukrepov*
80. Ko bo Svet sprejel ukrepe, bo Komisija redno spremljala stanje v zadevni državi članici. V skladu s členom 7(2) uredbe o pogojenosti Komisija na zahtevo zadevne države članice ali na lastno pobudo in najpozneje eno leto po tem, ko Svet sprejme ukrepe, vnovič oceni stanje v zadevni državi članici, pri čemer upošteva dokaze, ki jih je ta predložila, in ustreznost vseh popravnih ukrepov, ki jih je sprejela zadevna država članica.
81. Zadevna država članica lahko kadar koli sprejme nove popravne ukrepe in Komisiji predloži pisno uradno obvestilo, vključno z dokazi, da pogoji za sprejetje ukrepov niso več izpolnjeni.
82. Komisija bo pri ocenjevanju pisnega uradnega obvestila, ki ga predloži zadevna država članica, ali katerih koli drugih informacij, ki jih je Komisija zbrala po tem, ko je Svet sprejel ukrepe, ravnala v skladu z metodologijo ter načeli objektivnosti, nepristranskosti in pravičnosti, ki so podrobno opisani v oddelku 5.1 teh smernic. Komisija se bo pri ocenjevanju oprla na vse vire informacij iz oddelka 5.2 teh smernic ⁽⁶⁹⁾, zbrane po sprejetju ukrepov s strani Sveta.
83. Če Komisija po oceni pisnega uradnega obvestila, ki ga je predložila država članica, ali po oceni katerih koli drugih informacij, ki jih je zbrala po tem, ko je Svet sprejel ukrepe, ne more razumno ugotoviti, da je bilo stanje, ki je privedlo do sprejetja ukrepov, odpravljeno, lahko preden zaključi svojo oceno v skladu z zadnjim odstavkom člena 7(2) in členom 6(4) uredbe o pogojenosti od zadevne države članice ali katere koli tretje osebe, ki bi lahko imela ustrezne informacije, zahteva dodatne informacije.

⁽⁶⁴⁾ Glej člen 6(5) uredbe o pogojenosti.

⁽⁶⁵⁾ Glej člen 6(7) uredbe o pogojenosti.

⁽⁶⁶⁾ Glej uvodno izjavo 26 uredbe o pogojenosti.

⁽⁶⁷⁾ Sklep Sveta 2009/937/EU z dne 1. decembra 2009 o sprejetju Poslovnika Sveta (UL L 325, 11.12.2009, str. 35).

⁽⁶⁸⁾ Glej člen 6(10) uredbe o pogojenosti.

⁽⁶⁹⁾ V skladu s členom 7(2), zadnji odstavek, in členom 6(3) uredbe o pogojenosti.

84. Zadevna država članica bi morala zagotoviti zahtevane informacije in lahko predlaga ali prilagodi prvotno predlagane popravne ukrepe v odziv na pomisleke Komisije, v roku, ki ga določi Komisija in ki ni krajši od enega meseca niti daljši od treh mesecev od datuma uradnega obvestila ali zahteve za pripombe ⁽⁷⁰⁾. Če Komisija na podlagi teh izmenjav in končne ocene meni, da je bilo stanje, ki je privedlo do sprejetja ukrepov, odpravljeno, bo v skladu s členom 7(2) uredbe o pogojenosti Svetu predložila predlog izvedbenega sklepa o odpravi sprejetih ukrepov. Kadar Komisija meni, da je bilo stanje, ki je privedlo do sprejetja ukrepov, delno odpravljeno, bo Svetu predložila predlog izvedbenega sklepa o prilagoditvi sprejetih ukrepov.
85. Ukrepi se lahko odpravijo ali prilagodijo, če kršitve načel pravne države kljub temu, da še vedno obstajajo, ne vplivajo več na proračun Unije ali zaščito finančnih interesov Unije ⁽⁷¹⁾. Kadar Komisija meni, da stanje, ki je privedlo do sprejetja ukrepov, ni bilo odpravljeno, na zadevno državo članico naslovi obrazložen sklep in o njem obvesti Svet.
86. Poleg zagotavljanja procesnih pravic zadevne države članice bo postopek potekal tudi v skladu z načeli objektivnosti, nediskriminacije in enakega obravnavanja zadevne države članice ter bo potekal v skladu z nepristranskim pristopom, ki temelji na dokazih ⁽⁷²⁾. Komisija se je v skladu z uvodno izjavo 23 uredbe o pogojenosti zavezala, da bo čim bolj izkoristila svoje pravice iz člena 237 PDEU in Poslovnika Sveta ⁽⁷³⁾, da bi zagotovila, da Svet pravočasno sprejme sklep o predlogu o odpravi ali prilagoditvi ukrepov ⁽⁷⁴⁾.
- 6. Varstvo legitimnih pravic končnih prejemnikov in upravičencev do sredstev unije v skladu z uredbo o pogojenosti**
87. Ukrepi, sprejeti v skladu z uredbo o pogojenosti, bodo imeli finančni ali gospodarski učinek. Vendar bi moral biti tak učinek omejen na zadevno državo članico ali v posebnih primerih na nekatere nacionalne subjekte, ki upravljajo sredstva. Razen če sklep o sprejetju ukrepov na podlagi ustreznih utemeljenih razlogov v skladu z veljavnimi pravili Unije ne določa drugače, uvedba navedenih ukrepov ne bi smela vplivati na predhodne obveznosti vladnih subjektov ali držav članic, da izvršijo plačila končnim prejemnikom ali upravičencem, ki so upravičeni do takih plačil v okviru ustreznega programa ali sklada Unije.
88. Ukrepi se lahko nanašajo na sklade ali programe Unije ne glede na njihov način upravljanja proračuna Unije, tj. tiste, ki se izvršujejo neposredno (upravljajo jih službe Komisije ali izvajalske agencije ⁽⁷⁵⁾), posredno (s strani enega od subjektov iz člena 62(1)(c) finančne uredbe) ali skupaj z državami članicami (deljeno upravljanje ⁽⁷⁶⁾).
89. Uvedba ukrepov ne spreminja predhodnih obveznosti vladnih subjektov ali držav članic glede izvajanja programa ali izvrševanja skladov v okviru katerega koli načina upravljanja, zlasti ne njihovih pravnih obveznosti, da izvršijo plačila končnim prejemnikom ali upravičencem, kot je določeno v veljavnih instrumentih Unije in posebnih pravnih aktih, s katerimi so nastale take obveznosti, razen če sklep o uvedbi ukrepov ne določa drugače.
90. Z drugimi besedami, vladni subjekti ali države članice ne morejo uporabiti ustreznih ukrepov, ki jih je sprejel Svet, kot utemeljitev, da bi se razbremenili svojih že obstoječih obveznosti do končnih prejemnikov ali upravičencev v zvezi s plačili na podlagi ustreznih veljavnih pravil.

⁽⁷⁰⁾ Glej člen 7(2), zadnji stavek, v povezavi s členom 6(5) uredbe o pogojenosti.

⁽⁷¹⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 178, in sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 217.

⁽⁷²⁾ Glej uvodno izjavo 26 uredbe o pogojenosti.

⁽⁷³⁾ Sklep Sveta 2009/937/EU z dne 1. decembra 2009 o sprejetju Poslovnika Sveta (UL L 325, 11.12.2009, str. 35).

⁽⁷⁴⁾ Glej člen 6(10) uredbe o pogojenosti.

⁽⁷⁵⁾ Glej člen 62(1)(a) finančne uredbe.

⁽⁷⁶⁾ Glej člen 63 finančne uredbe.

91. Člen 5(2) uredbe o pogojenosti določa, da uvedba ustreznih ukrepov in zlasti obveznosti, ki jih imajo do končnih prejemnikov ali upravičencev, ne vpliva na obveznosti vladnih subjektov ali držav članic, da izvajajo program ali izvršujejo sklade, razen če sklep o sprejetju ukrepov določa drugače. Komisija meni, da je za ugotovitev o tem, ali lahko ustrezni ukrepi legitimno vplivajo na pravice upravičencev ali končnih prejemnikov, potrebna analiza za vsak primer posebej, Komisija pa bo v zvezi s tem ocenila vse ustrezne informacije. Na tej stopnji meni, da lahko ukrepi, ki jih je treba sprejeti v skladu z uredbo o pogojenosti, načeloma vplivajo tudi na upravičenca ali končnega prejemnika, če je bil zadevni upravičenec ali končni prejemnik vpleten v kršitev načel pravne države, na primer v primerih korupcije, sistemskih goljufij in nasprotij interesov. Če bo Komisija seznanjena s takšnimi primeri, bo v svoj predlog Svetu vključila (i) svojo ugotovitev o tem, ali bi morali predlagani ukrepi vplivati na določene končne upravičence ali prejemnike, (ii) obrazložitev te ugotovitve, in (iii) svoj posebni predlog v zvezi s temi upravičenci ali prejemniki.

Informacijska orodja in poročanje

92. Upravičence ali končne prejemnike programov ali skladov Unije bi bilo treba seznaniti z njihovimi pravicami v skladu z uredbo o pogojenosti. V ta namen je Komisija vzpostavila namensko spletno stran https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_sl, na kateri lahko državljanke in državljani, vključno z upravičenci ali končnimi prejemniki, zaprosijo za neformalne smernice. Komisiji lahko predložijo tudi informacije o vprašanjih, ki so pomembna za uporabo uredbe o pogojenosti, tako da izpolnijo obrazec za pritožbe, ki je na voljo na navedeni spletni strani, in ga predložijo v namenski poštni predal BUDG-CONDITIONALITY-REGIME-COMPLAINTS@ec.europa.eu. Komisija bo na svoji spletni strani objavila informacije o ukrepih, ki jih je Svet sprejel na predlog Komisije, da bi bili upravičenci in končni prejemniki seznanjeni z ukrepi, uvedenimi za posamezno državo članico.
93. Če zadevna država članica po uvedbi ustreznih ukrepov Sveta v skladu z uredbo o pogojenosti zavrne plačila upravičencem ali končnim prejemnikom programov ali skladov Unije, na katere se nanašajo ukrepi, bi morali zadevni upravičenci ali končni prejemniki zadevo najprej predložiti v obravnavo pristojnim nacionalnim organom in izkoristiti vse ukrepe, ki so jim na voljo v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili, vključno s pritožbami pri ustreznem organu zadevne države članice. Če tak ukrep ni na voljo ali ni učinkovit ⁽⁷⁷⁾, bi morali upravičenci o tem obvestiti Komisijo in, kadar je to mogoče, predložiti ustrezne dokaze v zvezi s tem. Države članice bi morale zagotoviti ustrezno obravnavanje pravnih dejanj v skladu z veljavnim pravnim okvirom.
94. Upravičenci ali končni prejemniki bi lahko Komisijo obvestili o morebitnih kršitvah člena 5(2) uredbe o pogojenosti, če jih to neposredno zadeva. Upravičenci ali končni prejemniki bi morali v svojih vlogah jasno navesti (i) pravno podlago za svojo pravico do prejema plačila od države članice, (ii) neizpolnjevanje obveznosti države članice glede izplačila v skladu s pravili zadevnega programa ali sklada Unije, (iii) že opravljena pravna dejanja in z njimi povezane rezultate, če obstajajo, ter predložiti vse potrebne dokaze in dokazila o začetku zadevnih pravnih postopkov ter o tem, da država članica ni izpolnila svojih obveznosti iz člena 5 uredbe o pogojenosti (če so na voljo). Prispevki bi morali vsebovati vse informacije, zahtevane v Prilogi III k tem smernicam.
95. V skladu s členom 339 PDEU in členom 17 kadrovske predpisev uradniki in drugi uslužbenci Evropske unije ne smejo razkriti informacij, uvrščenih med poslovne skrivnosti. Komisija bo zagotovila tudi, da se bodo spoštovala pravila iz Direktive (EU) 2019/1937 ⁽⁷⁸⁾.
96. Pri izvrševanju sredstev Unije v okviru deljenega upravljanja morajo države članice, ki jih zadevajo ukrepi, sprejeti v skladu z uredbo o pogojenosti, Komisiji poročati o konkretnih ukrepih, ki so jih sprejele za izpolnitev svojih obveznosti glede plačila končnim prejemnikom ali upravičencem v okviru zadevnega sklada ali programa Unije.

⁽⁷⁷⁾ Na primer v primerih, ko nacionalni organi nerazumno odlagajo svoj odgovor/odločitev na dejanja upravičenca.

⁽⁷⁸⁾ Več informacij o tem, kako Komisija obravnava pritožbe, je na voljo na: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/complaints-about-breaches-eu-law/how-make-complaint-eu-level_sl.

Takšno poročanje bi moralo vključevati informacije in dokaze o tej skladnosti (npr. ustrezne računovodske evidence in dokazila) in bi moralo potekati vsake tri mesece od sprejetja ukrepov ⁽⁷⁹⁾.

97. Komisija bo na podlagi poročanja iz člena 5(2) uredbe o pogojenosti in vseh drugih dokazov, ki jih zagotovi zadevna država članica, ali drugih zbranih informacij, vključno z informacijami, ki jih je prejela od končnih prejemnikov ali upravičencev, preverila, ali so bile plačilne obveznosti do končnih prejemnikov ali upravičencev, določene v skladu z uredbo o pogojenosti in drugim veljavnim pravom Unije v zvezi z izvrševanjem financiranja v okviru deljenega upravljanja izpolnjene. Po potrebi bo storila vse, kar je v njeni moči, da bi zagotovila, da se vsi zneski, ki jih dolgujejo vladni subjekti ali države članice, dejansko izplačajo končnim prejemnikom ali upravičencem v skladu z ustreznimi pravili za posamezni sektor. To lahko na primer vključuje uporabo finančnih popravkov v skladu z veljavnim pravom Unije ⁽⁸⁰⁾. Komisija se lahko tudi odloči, da proti zadevni državi članici začne postopek za ugotavljanje kršitev, da zagotovi izpolnjevanje obveznosti države članice iz člena 5(2) Uredbe. Komisija bo pred sprejetjem kakršnih koli ukrepov za zagotovitev, da države članice izpolnjujejo svojo obveznost glede plačila končnim prejemnikom ali upravičencem, poskrbela za spoštovanje procesnih pravic zadevne države članice.

7. Pregled teh smernic

98. Komisija lahko te smernice pravočasno pregleda, da bi upoštevala razvoj svoje prakse, ustrezne spremembe zakonodaje Unije ali ustrezno sodno prakso Sodišča Evropske unije, pri čemer zagotavlja pravno varnost. Pri pregledu teh smernic se bo posvetovala z državami članicami in Evropskim parlamentom.

⁽⁷⁹⁾ Glej člen 5(2) in uvodno izjavo 19 uredbe o pogojenosti.

⁽⁸⁰⁾ Glej uvodno izjavo 19 uredbe o pogojenosti.

PRILOGA I

Kršitve načel pravne države

Primeri, značilni za kršitve načel pravne države (člen 3 uredbe o pogojenosti)

- (a) ogrožanje neodvisnosti sodstva. V zvezi s tem je v uvodni izjavi 10 uredbe o pogojenosti navedeno, da „[n]eodvisnost sodstva zlasti predpostavlja, da zadevni sodni organ svoje sodne funkcije lahko izvaja tako na podlagi ustreznih pravil in povsem samostojno, ne da bi bil kakor koli hierarhično povezan ali komur koli podrejen in ne da bi prejemal kakršne koli ukaze ali navodila, ter da je s tem zaščiten pred zunanjimi posegi ali pritiski, ki lahko ogrozijo neodvisnost presoje njegovih članov in vplivajo na njihove odločitve. Jamstvo neodvisnosti in nepristranskosti zahteva pravila, zlasti v zvezi s sestavo organa ter imenovanjem, trajanjem funkcij in razlogi za zavrnitev in odstavev njegovih članov, na podlagi katerih je mogoče zavrniti vsak upravičen dvom pri posameznikih o zavarovanosti navedenega organa pred zunanjimi vplivi in o njegovi nevtralnosti glede interesov, s katerimi se srečuje.“
V skladu s sodno prakso Sodišča „[k]oncept neodvisnosti zlasti zahteva, da zadevni organ svoje sodne funkcije izvaja povsem samostojno, ne da bi bil kakor koli hierarhično povezan ali komur koli podrejen in ne da bi prejemal kakršne koli ukaze ali navodila, ter da je s tem zaščiten pred zunanjimi posegi ali pritiski, ki lahko ogrozijo neodvisnost presoje njegovih članov in vplivajo na njihove odločitve“⁽¹⁾.
- (b) neuspešno preprečevanje, popraviljanje ali sankcioniranje samovoljnih in nezakonitih odločitev javnih organov, tudi
- organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj,
 - odrekanje finančnih in človeških virov, ki vpliva na njihovo pravilno delovanje,
 - neuspešno zagotavljanje odsotnosti nasprotja interesov.
- V skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije lahko te okoliščine privedejo do nespoštovanja načela prepovedi samovoljnega ravnanja izvršilnih oblasti ali načela učinkovitega pravnega varstva⁽²⁾.
- (c) omejevanje razpoložljivosti in učinkovitosti pravnih sredstev, vključno s
- strogimi postopkovnimi pravili,
 - pomanjkljivim izvajanjem sodnih odločb,
 - omejevanjem učinkovitega preiskovanja, pregona in sankcioniranja kršitev prava.
- V zvezi z navedenim je v uvodnih izjavah 8 in 9 uredbe o pogojenosti navedeno naslednje:
- „(8) Države članice lahko zagotovijo dobro finančno poslovanje le, če javni organi ravnajo v skladu s pravom, če preiskovalni organi in organi pregona učinkovito preganjajo primere goljufij, vključno z davčnimi goljufijami, davčnih utaji, korupcije, nasprotja interesov ali drugih kršitev prava, ter če so samovoljne in nezakonite odločitve javnih organov, tudi organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, lahko predmet učinkovite sodne presoje s strani neodvisnih sodišč in Sodišča Evropske unije.“
- (9) Neodvisnost in nepristranskost sodstva bi morala biti vedno zagotovljena, preiskovalni organi in organi pregona pa bi morali imeti možnost, da ustrezno opravljajo svoje naloge. Sodstvo ter preiskovalni organi in organi pregona bi morali imeti zadostne finančne in človeške vire ter vzpostavljene postopke za učinkovito delovanje ob polnem spoštovanju pravice do poštenega sojenja, vključno s spoštovanjem pravice do obrambe. Pravnomočne sodbe bi bilo treba učinkovito izvajati. Ti pogoji so potrebni kot minimalno jamstvo zoper nezakonite in samovoljne odločitve javnih organov, ki bi lahko škodile finančnim interesom Unije.“

⁽¹⁾ Sodba z dne 27. februarja 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses/Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, točka 44. Glej med drugim tudi sodbo z dne 24. junija 2019, Komisija/Republika Poljska, C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, ter sodbo z dne 20. aprila 2021, Republika/Il-Prim Ministru, C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311.

⁽²⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Madžarska/Parlament in Svet, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97, točka 245 in tam navedena sodna praksa.

Primeri specifičnih okoliščin ali ravnanja organov, ⁽³⁾ na katere se lahko nanašajo kršitve načel pravne države (člen 4(2) uredbe o pogojenosti)

- (a) pravilno delovanje organov, ki izvršujejo proračun Unije, vključno s posojili in drugimi instrumenti, za katere jamči proračun Unije, zlasti v okviru postopkov za oddajo javnih naročil in postopkov za dodelitev nepovratnih sredstev.
- (b) pravilno delovanje organov, ki izvajajo finančni nadzor, spremljanje in notranje revizije, ter pravilno delovanje učinkovitih in preglednih sistemov za finančno poslovanje in računovodstvo. – V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da se izraz „učinkoviti in pregledni sistemi za finančno poslovanje in računovodstvo“ [...] nanaša na pojem „finančno poslovanje“, ki spada pod pojem „dobrega finančnega poslovanja“ iz samih Pogodb, zlasti iz člena 310(5) in člena 317, prvi odstavek, PDEU, ter ki je v členu 2(59) finančne uredbe opredeljen kot izvrševanje proračuna v skladu z načeli gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti. Izraz „računovodstvo“ pa odraža zlasti obveznosti finančnega nadzora, spremljanja in notranje revizije iz [...] člena 4(2)(b) [uredbe o pogojenosti], medtem ko izraz „učinkoviti in pregledni sistemi“ pomeni vzpostavitev urejenega sklopa pravil, ki učinkovito in pregledno zagotavljajo navedeno finančno poslovanje in računovodstvo ⁽⁴⁾. Sodišče je pojasnilo tudi, da izraz „računovodstvo“ [...] odraža zlasti obveznosti finančnega nadzora, spremljanja in notranje revizije iz navedenega člena 4(2)(b), medtem ko izraz „učinkoviti in pregledni sistemi“ pomeni vzpostavitev urejenega sklopa pravil, ki učinkovito in pregledno zagotavljajo navedeno finančno poslovanje in računovodstvo. ⁽⁵⁾
- (c) pravilno delovanje preiskovalnih služb in javnega tožilstva v zvezi s preiskavami in pregonom:
 — goljufij, vključno z davčnimi goljufijami, zlasti kadar lahko take goljufije povzročijo nepobiranje davkov, kot so DDV in carine, s čimer neposredno vplivajo na sredstva, ki jih Unija potrebuje za doseganje svojih ciljev in izvajanje svojih politik,
 — korupcije ali drugih kršitev prava Unije, povezanih z izvrševanjem proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije.
- (d) učinkovita sodna presoja ukrepov ali opustitev s strani organov iz člena 4(2), točke (a), (b) in (c), uredbe o pogojenosti, ki jo izvajajo neodvisna sodišča.
 Zlasti je v uvodni izjavi 9 uredbe o pogojenosti navedeno, da bi morali „[s]odstvo ter preiskovalni organi in organi pregona [...] imeti zadostne finančne in človeške vire ter vzpostavljene postopke za učinkovito delovanje ob polnem spoštovanju pravice do poštenega sojenja, vključno s spoštovanjem pravice do obrambe. Pravnomočne sodbe bi bilo treba učinkovito izvajati. Ti pogoji so potrebni kot minimalno jamstvo zoper nezakonite in samovoljne odločitve javnih organov, ki bi lahko škodile finančnim interesom Unije.“
- (e) preprečevanje in sankcioniranje goljufij, vključno z davčnimi goljufijami, korupcije ali drugih kršitev prava Unije, povezanih z izvrševanjem proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije, ter naložitev učinkovitih in odvračilnih sankcij prejemnikom s strani nacionalnih sodišč ali upravnih organov.
- (f) izterjava neupravičeno plačanih sredstev.
- (g) učinkovito in pravočasno sodelovanje z Evropskim uradom za boj proti goljufijam (OLAF) ter, če zadevna država članica v njem sodeluje, Evropskim javnim tožilstvom (EJT) pri njunih preiskavah in pregonih na podlagi veljavnih aktov Unije v skladu z načelom lojalnega sodelovanja.

⁽³⁾ Ti primeri so zgolj okvirni, saj lahko na področje uporabe uredbe o pogojenosti spadajo tudi drugi primeri ali ravnanje organov, ki so pomembni za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije (glej člen 4(2), točka (h)).

⁽⁴⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 333.

⁽⁵⁾ Glej sodbo z dne 16. februarja 2022, Poljska/Parlament in Svet, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98, točka 333.

PRILOGA II

Elementi, ki jih je treba vključiti v pritožbo o domnevnih kršitvah načel pravne države v skladu z uredbo o pogojenosti

Pritožniki bi morali pri stikih s Komisijo v zvezi z domnevnimi kršitvami načel pravne države v skladu z uredbo o pogojenosti navesti naslednje podatke:

- osebne in kontaktne podatke ⁽¹⁾;
- informacije o tem, kako naj bi bila kršena načela pravne države (vključno s tem, katera ravnanja ali opustitve javnih organov domnevno kršijo načela pravne države) ter ustrezne dokaze;
- informacije o tem, kako se domnevna kršitev nanaša na uredbo o pogojenosti (opis, kako dovolj neposredno vpliva na proračun Unije ali finančne interese Unije oziroma pomeni resno tveganje za vpliv nanju), ter ustrezne dokaze;
- seznam spremnih dokumentov, ki se lahko na zahtevo pošljejo Komisiji.

Za lažjo predložitev informacij, pomembnih za uporabo uredbe o pogojenosti, in da se Komisiji zagotovijo ustrezne in strukturirane informacije, se lahko uporabi spodnja predloga, ki je na voljo na spletni strani https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_sl.

⁽¹⁾ Identiteta pritožnikov in informacije, ki jih ti predložijo zadevni državi članici, se lahko razkrijejo le ob predhodnem soglasju pritožnikov, pri čemer je treba med drugim spoštovati Uredbo(EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES.

EVROPSKA KOMISIJA

Pritožba – Kršitev načel pravne države, ki vpliva na proračun Unije ali finančne interese Unije

Uredba 2020/2092 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije (uredba o pogojenosti)

S tem obrazcem za pritožbe se Evropska komisija obvesti o kršitvah načel pravne države v državi članici, ki dovolj neposredno vplivajo ali pomenijo dovolj neposredno resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije.

Če želite Evropsko komisijo obvestiti o katerih koli drugih pritožbah v zvezi z načelom pravne države, uporabite obrazec za pritožbe, ki je na voljo na naslovu https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_sl/.

Polja, označena z *, so obvezna. Bodite natančni in jedrnat, po potrebi pa nadaljujte na ločenem listu.

1. Osebni in kontaktni podatki

	Pritožnik*	Vaš zastopnik (po potrebi)
Naziv* gospod/gospa		
Ime*		
Priimek*		
Organizacija:		
Naslov*		
Kraj/mesto*		
Poštna številka*		
Država*		
Telefon		
E-naslov		
Jezik*		
Ali naj dopise pošljemo na vaš naslov ali na naslov zastopnika*:	☐	☐

2. Na katero kršitev načel pravne države se pritožba nanaša?*

ogrožanje neodvisnosti sodstva	☐
neuspešno preprečevanje, popraviljanje ali sankcioniranje samovoljnih in nezakonitih odločitev javnih organov, tudi organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, ter odrekanje finančnih in človeških virov, ki vpliva na njihovo pravilno delovanje	☐
neuspešno zagotavljanje odsotnosti nasprotja interesov	☐

omejevanje razpoložljivosti in učinkovitosti pravnih sredstev, vključno s strogimi postopkovnimi pravili in pomanjkljivim izvajanjem sodnih odločb	☐
omejevanje učinkovitega preiskovanja, pregona in sankcioniranja kršitev prava	☐
drugo	Navedite.

3. Na kaj po vašem mnenju vpliva domnevna kršitev načel pravne države iz točke 2 zgoraj?*

(možnih je več odgovorov)

na pravilno delovanje organov, ki izvršujejo proračun Unije, vključno s posojili in drugimi instrumenti, za katere jamči proračun Unije, zlasti v okviru postopkov za oddajo javnih naročil in postopkov za dodelitev nepovratnih sredstev	☐
na pravilno delovanje organov, ki izvajajo finančni nadzor, spremljanje in notranje revizije, ter pravilno delovanje učinkovitih in preglednih sistemov za finančno poslovanje in računovodstvo	☐
na pravilno delovanje preiskovalnih služb in javnega tožilstva v zvezi s preiskavami in pregonom goljufij, vključno z davčnimi goljufijami, korupcije ali drugih kršitev prava Unije, povezanih z izvrševanjem proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije	☐
na učinkovito sodno presojo ukrepov ali opustitev s strani navedenih organov, ki jo izvajajo neodvisna sodišča	☐
na preprečevanje in sankcioniranje goljufij, vključno z davčnimi goljufijami, korupcije ali drugih kršitev prava Unije, povezanih z izvrševanjem proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije, ter na naložitev učinkovitih in odvračilnih sankcij prejemnikom s strani nacionalnih sodišč ali upravnih organov	☐
na izterjavo neupravičeno plačanih sredstev	☐
na učinkovito in pravočasno sodelovanje z OLAF pri njegovih preiskavah in pregonih na podlagi veljavnih aktov Unije v skladu z načelom lojalnega sodelovanja	☐
[če zadevna država članica v njem sodeluje] na učinkovito in pravočasno sodelovanje z EJT pri njegovih preiskavah in pregonih na podlagi veljavnih aktov Unije v skladu z načelom lojalnega sodelovanja	☐
na druge primere ali ravnanja organov, ki so pomembni za dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije	☐

4. Kateri nacionalni ukrepi ali prakse po vašem mnenju pomenijo kršitev načel pravne države v skladu z uredbo o pogojenosti in zakaj?*

5. **Opišite težavo in navedite dejstva in razloge, na katerih utemeljujete svojo pritožbo (največ 10 000 znakov):**

6. **Kako domnevna kršitev načel pravne države vpliva ali pomeni dovolj neposredno resno tveganje, ki vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije?**

6.1 Kako kršitev vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije oziroma pomeni resno tveganje za vpliv nanju?

6.2 Ali je kršitev posamična ali sistemska? Navedite.

6.3 Ali je do vpliva na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije že prišlo? Če je odgovor pritrdilen, pojasnite kako:

Če je odgovor nikalen, pojasnite zakaj obstaja resno tveganje za vpliv na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije:

Opredelite dovolj neposredno povezavo med domnevno kršitvijo ali kršitvami ter vplivi na dobro finančno poslovanje proračuna Unije ali zaščito finančnih interesov Unije oziroma resnim tveganjem za vpliv nanju.

7. **Dosedanje ukrepanje za rešitev zadeve***

Ali ste v zadevni državi že sprožili postopek, da bi rešili zadevo?*

Če je odgovor pritrdilen, ali je bil postopek: upravni pravni/sodni ?

7.1 Opišite: (a) telo/organ/sodišče, ki je bilo vključeno, in vrsto odločbe, ki je bila sprejeta; (b) kateri koli drug ukrep, s katerim ste seznanjeni.

7.2 Ali je telo/organ/sodišče vašo pritožbo rešilo ali je še v obravnavi? Če je pritožba še v obravnavi, kdaj naj bi bila odločitev sprejeta?*

Če je odgovor nikalen, označite ustrezno možnost:

- Pred nacionalnim sodiščem ali Sodiščem EU je v postopku reševanja druga zadeva o istem vprašanju
- Za to težavo ni pravnega sredstva
- Pravno sredstvo obstaja, vendar je predrago ali bi njegova uporaba trajala predolgo
- Rok za ukrepanje se je iztekel
- Nimam procesnega upravičenja (pravno nisem upravičen vložiti tožbe pred sodiščem). Navedite zakaj:

- Nimam pravne pomoči / nimam odvetnika
- Ne vem, katera pravna sredstva so na voljo za reševanje te težave
- Drugo – navedite

8. **Če ste se že obrnili na katero od institucij EU, ki se ukvarja s takšnimi težavami, navedite sklic vašega spisa/korespondence:**

- Peticija Evropskemu parlamentu – sklic:
- Evropska Komisija – sklic:
- Evropski varuh človekovih pravic – sklic:
- Drugo – ime institucije ali organa, na katerega ste se obrnili, in sklic vaše pritožbe (npr. SOLVIT, FIN-Net, evropski potrošniški center)

9. **Navedite morebitne dodatne spremne dokumente / dokaze, ki jih lahko na zahtevo pošljete Komisiji.**

 V tej fazi ne prilagajte nobenih dokumentov.

10. Osebni podatki*

Ali dovoljete Evropski komisiji, da razkrije vašo identiteto v svojih stikih z organi, zoper katere vlagate pritožbo?

Da Ne

 Vaš odgovor ne bo vplival na način obravnave vaše pritožbe. Vendar nam lahko razkritje vaše identitete v nekaterih primerih olajša reševanje zadeve.

PRILOGA III

Elementi, ki jih morajo v informacije vključiti upravičenci / končni prejemniki sredstev EU

Upravičenci ali končni prejemniki bi morali v informacije, ki jih predložijo Komisiji o morebitnih kršitvah člena 5(2) uredbe o pogojenosti, načeloma vključiti naslednje elemente:

- osebne in kontaktne podatke ⁽¹⁾;
- informacije o zadevnem programu/skladu;
- informacije o domnevni kršitvi člena 5(2) uredbe o pogojenosti;
- spremne dokumente (vključno z dokazilom, da je zadevni končni prejemnik ali upravičenec vložil uradno pritožbo pri ustreznem organu zadevne države članice, ter z vsemi informacijami in dokumenti v zvezi z izidom take pritožbe, če so na voljo).

⁽¹⁾ Identiteta pritožnikov in informacije, ki jih ti predložijo zadevni državi članici, se lahko razkrijejo le ob predhodnem soglasju pritožnikov, pri čemer je treba med drugim spoštovati Uredbo(EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES.